

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijatovi hiši števil 15.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 6. maja.

Minister Stremajer je včeraj po dolgem prenehljeji zopet prišel v drž. zbornico, ter si precej nakopal jezo in nezaupanje svojih nekdanjih političnih prijateljev in tovarišev levičarjev na glavo. Poslanec Wolfrum je namreč vlado pred nekimi dnevi vprašal, je li res izdala za Česko in Moravsko poseben ukaz glede ravnopravnosti českega jezika pri uradih, in kako more opravičiti to svoje ravnanje.

Minister Stremajer je včeraj v imenu vlade odgovoril na to interpelacijo, ter jim tako debele drobil pod nos, da jim je kar sapa zastala. Rekel je, da je vlada res uradom omenjenih dežel poslala dotični ukaz, da pa s tem ni nasprotovala svobodi, ampak da je hotela le varovati svobodo raznih jezikov. Tudi omenja, da je bilo českomu narodu že pred l. 1803 dovoljeno še pri sodnijskih obravnavah posluževati se českega jezika, in da se ministerstvo ne boji tožbe, ako bi se reč izročila v razsodbo državnih sodnijskih. Tudi je hudo vščipnil liberalno časnikarstvo, ki vse po svojem zviija in je zdaj jelo kričati, da se hoče nemščini sila delati. Levičarji so kar strmeli nad pogumom Stremajerjevim, kterega so prištevali k svojim ter mu prisojevali nalogo, da jim bode zopet pripomogel k večini in nekdanjemu gospodstvu. Zdaj so mu pa obrnili hrbet in današnji listi ga hudo napadajo, zlasti „N. fr. Presse“ in „Wien. Tagblatt“, ki ga opominja na njegovo ravnanje l. 1848, ko je bil eden najhujših liberalcev v Frankobrodskem zboru. Ker se le-

vičarji niso nadejali, da bode minister včeraj odgovoril na interpelacijo, v prvem hipu niso vedeli, kaj bi počeli, pozneje pa so sklenili, da naj Herbst v današnji seji, ki se zaradi velikega praznika prične še le ob 12. uri, nasvetuje razgovor o ministrovem odgovoru. Bomo videli, bodo li to dosegli ali ne, ker bode desnica gotovo glasovala zoper tako razpravo.

V včerajšnji seji sta govorila tudi kranjska poslanca dr. Poklukar in Klun o zadevah v Idriji. Prvi je priporočil idrijske rudarje, ki so marljivo, zvesto in dobro ljudstvo, visoki vladi ter je omenivši odgovora na interpelacijo rekel, da želi srečo in blagor idrijskih delavcev. Dalje je omenjal pritiska uradnikov pri raznih volitvah rekši, da je ljudstvo, kadar je smelo prosto voliti, vedno pokazalo, da je konservativno in narodno. Zato prosi g. ministra, naj skrbi za to, da se bodo pri volitvah varovale politične pravice prebivalcev idrijskih in da volilna svoboda v Idriji ne ostane gola ironija. G. govornik je dalje priporočil g. ministru, da naj brani tudi pašne pravice v radoljskem in kranjskem okraji, ter se je skliceval na zadnji kmetijski shod dunajski, pri katerem je reč obširno vtemeljeval. Tudi je omenjal ljubljanskega močvirja in živinoreje pa sirarstva na Gorenjskem in konečno priporočil, naj se na ljubljanski preparandiji vstanovi stolica za poduk v kmetijstvu, da bodo zamogli duhovniki in učitelji, kadar pridejo v službo, podučevati ljudstvo tudi v kmetijstvu.

Minister je na to odgovoril, da se v ministerstvu že od l. 1868 dela na vrvanje plač za rudarje, kar je pa v Idriji zaradi posebnih

razmer silno težko. Mislilo se je, da bi se delavcem več ne dajalo žito, pa zadnja preiskava je pokazala, da bi to med ljudstvom zbudilo največjo nezadovoljnost, zato v tem oziru ostane v Idriji pri starem. Sicer pa je zaukazal že zdaj, da s l. t. m. več nestalnih delavcev postane stalnih. Glede volitev je preiskava pokazala, da se niso ljudje nič pritiskali, odkar je on minister, in da se tudi zanašajo to ne bo zgodilo.

Celjski poslanec Foregger, ki misli, da mora v vsako reč svoj nos vtakniti, odgovorja Poklukarju, da je Idrija liberalna, ker se peča z obrtnijstvom, obrtnijstvo pa ali kultura, kakor pravi govornik, pospešuje liberalstvo, ne pa klerikalnega in narodnega čutstva. Tudi trdi, da je bil ministerski predsednik z grofom Hohenwartom sklenil posebno zvezo glede volitev in da je vlada, kar je največ mogla, pritiskala pri volitvah na Kranjskem, ter s tem dosegla, da so bili izvoljeni sedanji poslanci. Ako bi kdo tega ne verjel, mu hoče z dokazi postreči. Da poslanec, ki razmer na Kranjskem čisto nič ne pozna, kaj tako bedastega trdi, ni ravno čudno, pač pa je čudno, kako zamore kdo, ki je na Kranjskem doma, takim čenčam ploskati, kakor je storil baron Taufferer. Dr. Poklukar je Foreggerja dobro zavrnil, da je Idrija narodno mesto, z narodnim mestnim odborom, in da vlada pri volitvah ni nič pritiskala. Zadnjič smo na Kranjskem prvič precej svobodno volili. Uradniki se niso v volitve vtikali, razun rudarskih in sodnijskih vradnikov; pa kadar koli bode smela Kranjska svobodno voliti, bo tako volila kakor letos.

Petelinov Janez.

Povestica iz ne še preteklih časov.

(Dalje.)

Sad zori.

Po odpovedi dosedanjega učitelja je Brežka vas dobila novega, mladega, ki se je ravnokar iz učiteljske pripravnice izlušil. Ta — imenujemo ga Dolenca — je bil ves drugačen, odlikoval se je posebno s treh strani: prvič po pičli vednosti, drugič po neizmerni ošabnosti in mogočnem jeziku, in tretjič po strahno liberalni veri, katero je pokazal že s tem, da se mu o prirodu ni vredno zdelo oglasiti se pri gospodu župniku. Pač pa se je silno bahal s tem, kako ga gospod nadzornik rad ima. S svojim obnašanjem se vaščanom ni prav nič prikupil, tudi otroci so si želeli prejšnjega nazaj, ker ta je bil „tako pust“, da so se ga preveč bali, in je vse drugače učil. Ob nedeljah in praznikih se je vselej odtegnil v mesto in ko je bil čez mesec dni v vasi, bi bil vsak stavil, da cerkve še ni videl znotraj. Naravnost zasmehoval je pa ljudi s tem, da je o poldanskem in Marijnem zvonjenju prav nalašč hodil po vasi pokrit.

Zavoljo takega obnašanja in tudi govor-

jenja njegovega otrokom v šoli je večina vaščanov sklenila, pritožiti se in če bi to nič ne pomagalo, svojih otrok rajši ne v šolo pošiljati. Podalo se je toraj pet mož k deželni vladi, a tu so le slabo opravili, ker se jim je reklo, da se učitelj drži šolskih postav, in se jim je celó zažugalo s kaznijo, če bi ne hoteli pošiljati svojih otrok v šolo. Vsi potrti so prišli možje domú, a vendar trdne volje, da se bodo uprli, ker bolje, da se otroci nič ne uče, kakor takih reči, kakoršne zdaj s šole domú prinašajo.

Tega sklepa so se tudi poprijeli. Nekega dne je prišlo v šolo komaj četrti del učencev in učenk. Med temi so bili Mihovi in Rokcevi, ktera novega učitelja kar prehaliti nista mogla. Ko učitelj zagleda tako majhno število učencev, praša, kje so drugi ostali.

„Jih ne bo več v šolo“ — se oglasi Rokcev Boštjan, najporednejši deček vse šole.

„Kaj? da jih več ne bo? Kje si to zvedel, Boštjan?“ — praša učitelj naglo.

„Oče so sinoči pravili, da so tako sklenili vsi drugi, dokler bote vi tu“ — pojasnuje Boštjan.

„Tako?“ Je že prav! Danes idite še vi domú, bodo že videli, kaj bo.“

Otroci gredo z glasnim žvrgolenjem in pravijo po vasi, da zanašajo tisti, ki so bili danes v šoli, ne bodo imeli več šole, ampak samo oni, kterih danes ni bilo. Dolenec pa gre in sede za mizo ter spiše okrajnemu glavarstvu naznanilo, da se je Brežka vas uprla zoper šolo, in prosi pomoči, oziroma kazni upornikom, kteri naj se prisilijo, da bodo svoje otroke v šolo pošiljali. To pismo odide brž do okrajnega glavarstva.

Drugi dan je bila Brežka vas polna gosposke, žandarjev in bričev, ki so švigali od hiše do hiše in daljne občane klicali pred-se. Učitelj je stal med njimi kakor kak bog in se rugal vsakemu. Konec je bil ta, da je bila vsem upornikom naložena kazen ali pa zapor in strogo naročeno, da mora vsak pošiljati svoje otroke v šolo, če se hoče ogniti še hujše kazni.

To je bila nevolja in razdraženost v Brežki vasi! Gospod župnik je ljudi pač miril in tolažil, da ne bo dolgo tako in naj se zdaj le podajo in ne upirajo postavi, saj bodo poslanci morda kmalu naredili boljše od te. Upor ne pomaga nič, marveč bi jih pahnili le v veliko nesrečo. Morda bo tudi mogoče

G. Klun je sprožil zadeve kmetijskih prebivalcev v Idriji in okolici, ki na svoji živini po živem srebru veliko škodo trpe. Živina s klajo vživa živo srebro in medli, krave pa imajo navadno mrtva teleta. L. 1877 so razni posestniki zgubili: 2 kravi, 24 telet, 1 kozo; l. 1878 eno kravo, 27 telet, 1 kozo, 1 kozliča; l. 1879 pa 4 konje, 19 telet, in letos do 4. aprila že 13 telet. Ljudje zahtevajo za to škodo od rudarske gosposke povračila, in c. kr. rudarsko glavarstvo celovsko jim je l. 1875 res pripoznalo, da naj se o ti škodi pogode z rudarskim vodstvom v Idriji, ali pa da naj prično tožbo, ako se ne morejo z lepo porazumeti. Pa porazumljenje je nemogoče, ker jim hoče vodstvo dati le silno majhno odškodnino, ali pa celo nobene ne, tožiti pa države ne morejo, ker nimajo denarjev, in ker tudi javni morali ni v prid, ako je treba kako državno gosposko tožiti. Zato stavi sledečo resolucijo: „Vladi se priporoči, da naj tirjatve občin Idrije, Spodnje Idrije in Spodnje Kanomlje za škodo, katero so po živem srebru trpele na svoji živini, temeljito preišče, jih, ako so opravičene, res tudi poravna, ter ob enem prevdari, kako bi se dali ljudje v prihodnje te škode obvarovati. Resolucija bila je zadostno podpirana, ter se je izročila budgetnemu odseku v pretres. G. Klun je bil že jeseni o tej zadevi g. ministru izročil spomenico, in kakor čujem, je g. minister reč dal v prevdarek raznim strokovnjakom, ki so svoje mnenje pred nekimi dnevi razodeli ministerstvu. Kmalu se bode tedaj pokazalo, kako da s to zadevo stoji.

Naj še omenim, da je bil včeraj jud Mauthner prav surovo napadel ministra Falkenhayna ter mu očital prejšnje življenje, pa minister ga je možato zavrnil, rekši, da za to, kar je delal, preden je minister postal, zbornici ni odgovoren, ako se je pa pregrešil, naj ga sodijo sodnije v imenu cesarjevem.

Dostavek. Danes so res levičarji po dr. Herbstu zahtevali razgovor o Stremajerjevem odgovoru na Wolfrumovo interpelacijo. Pa desničarji vedivši za ta naklep so bili precej o 12. uri prišli skoraj vsi, in predlog Herbstov je ostal s 14 glasovi v manjšini. Potem se je pričela obravnava o proračunu denarnega ministerstva. Tudi je Korb odgovoril na interpelacijo poslanca Schwaba.

znebiti se sedanjega učitelja, ali pa se bo ta tudi poboljšal, ko k boljši pameti pride.

Tako ni bilo daljšega upora, otroci so hodili v šolo, a zoper učitelja je bila razburjenost in nevolja huda, čeravno tiha. Življenja ni imel prijetnega, ker se ga je vse ogibalo, le pri Jurji je imel zvečer svojo družino nam že dobro znanih ljudi, katerim je vtrjeval pogubna načela prej po Janezu jim vcepljena. To pa je imelo nasledek, da se je pri Petelinovih jelo shajati čedalje več vaščanov boljše vrste in se je po prizadevanji prejšnjega učitelja napravilo nekako „bralno društvo“. In to je bilo koristno. Čeravno je v vasi odraščanih ljudi še malokteri brati znal, so vendar tu veliko zvedeli, ker jim je stari učitelj bral in razlagal kratkočasne in podučne novice s knjig in časnikov, pa tudi gospoda sta mu pri tem pomagala. Kak razloček je bil med družbo pri Petelinu in ono pri Jurji! Kakor dan in noč.

V tem je dobil oče Petelin od svojega zastopnika v pravdi zoper Janeza, ali bolje: dr. Zvitoviča naznanilo, da je sodnija odbila tožbo Janezevo, toraj bi bilo vsega konec, ko bi ne bil dr. Zvitovič zdaj, ko je Janez zginil, da še ni nikakega duha nesluha o njem,

Iz govora kneza Lichtensteina.

Kakor Čehom, tako se tudi Slovencem v šoli močna krivica godi. V tistih krajih, kjer mejašijo na Nemce, zahtevajo Slovenci sami, naj se otroci v šoli tudi nemški učé, ker jim znanje tega jezika v marsičem koristi. Če so pa učiteljske pripravnice v Mariboru in Ljubljani, ki bi morale vzgajati učitelje za slovenske šole, tako nemške, da se učitelji še svojega slovenskega maternega jezika dobro ne nauče, če se celó nemške učiteljice iz Gradca v slovenske kraje pošiljajo, samo ako so skozi dve uri na teden poslušale poduk v slovenščini, v katerem času se ve da niso mogle naučiti slovenščine; če v južni Koroški in Štajerski že v prvem razredu ljudske šole začnajo, nemščino učiti, in s tem ovirajo poduk v drugih predmetih, potem se mora to imenovati silna in nerodna germanizacija, in Slovenci se po pravici pritožujejo. Ta krivica se mora na vsak način odpraviti. (Dobro! na desni.) Jas sem tako ponosen na svojo nemško pokolenje, kakor le kateri mož od one stranke (čujte! na desni, smeh na levi;) pa nemški narod je v Avstriji dovolj močan, da je lahko pravičen nasproti svojim mirnim slovanskim sosedom. (Dobro! na desni). Nam ni treba, da bi se s ponemčevanjem in raznarodovanjem jatlili in vtrjevali, ko bi sploh to ponemčevanje še mogoče bilo. Slovansko gibanje ni umetno, ni narejeno, ampak slovanski narodi so se zbudili iz večstoletnega spanja, kakor se je oživila in razcvetela ona pšenica, ki so jo našli v egiptovskih grobovih, ki je bila v starodavnih časih tje položena. Slovanski narodi so čili, krepki in mladi, in če so se Nemci kot nositelji državne oblasti prej zbudili, nemajo za to še pravice, ovirati in zabranjevati prerojenja slovanskih narodov, ki so se sicer pozneje zdravili, pa zdaj toliko krepkeje na dan stopajo. Če so se v severni Nemčiji nekdanj ponemčili divji in poganski Obotriti, Vildi in Vendi in drugi polabski Slovani, ker se jim je prineslo kristjanstvo po Nemcih; zavoljo tega še ne smete misliti, da je kaj takega še zdaj v 19. veku v Avstriji mogoče. Slovani, ki nam zdaj tukaj nasproti stojé, so izobraženi in z nami na enaki stopinji kulture, ter so po tisočletni dotiki z nami vendar čisto ohranili

prav trdno poprijel se te reči že zato, da bi po pravdi dobil vsaj onih 2000 gld., ktere mu je Janez odnesel; ako bi šlo le za Janezevo korist, bi dr. Zvitovič vse pri miru pustil, ali zdaj se doktor vleče za svojo kožo, toraj bo strune napel, da bi pravdo dobil, čeravno je za to mu strašno malo upanja.

„Bog me odreši od mojega sina!“ — zdihne oče Petelin, ko mu učitelj zet to prebere; — „kdaj li bom imel mir pred njim!“

Pravda je toraj pletla se naprej, ker je dr. Zvitovič zdaj pravdal se zá-se, ne več za Janeza, od ktereja je imel pooblastilo.

Memo grede lahko opomnimo tudi še, da so tisti s Kalške vasi, ki so bili Janeza pretepli, prišli pač pred sodnijo, pa ker je Janez v tem tako čudno zginil, niso bili kaznovani huje, sodniji se je zdela že kazen dveh dni zadosti, ktera so v preiskavi presedeli v luknji. Vsaj tu toraj ni bilo hujih nasledkov, vendar so bili ljudje hudi na Janeza — lumpa.

Vse drugače je bilo z župnikovo pravdo. Akoravno so njegove priče v preiskavi trdile, da takih besedi, kakor so v tožbi zapisane, gospod s prižnice ni govoril, je vendar prišel pred sodnijo. Tu še le je zvedel, kateri so priče zoper njega, namreč Juri, Miha in Ro-

svojo narodnost in svoj jezik. (Dobro! na desni) Kar nameravate, prišlo vam je za tisoč let prepozno na um. (Dobro! dobro! na desni.)

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 7. maja.

Glavno vprašanje notranje politike se vrti okoli **narodne ravnopravnosti**. Ministerski ukaz za Česko in Moravsko v oziru obeh deželnih jezikov je zbudil, kakor znano, velik krik v nemško-liberalnem, ali kakor bi se najbolje reklo, v nemško-meščanskem taboru. Nemško-liberalni listi kažejo se zopet v celi svoji prevzetnosti. Oficijozni (?) „Fremdenblatt“ si upa celó pisati, da česki jezik ne more nikdar z nemškim enakopraven biti. „Fortschrittsklub“ pa hoče celó v državnem zboru nasvetovati, naj se nemščina postavno proglasi za državni jezik! Dobro, da imajo naši večino v zboru, sicer bi centralisti zopet strašno začeli kozolce preobračati.

Vse druge pa so prekosili v sovraštvu do Slovencev vrli Gradčani, ki so zavoljo enega nedolžnega slovenskega plakata tak hrup zagнали, ter jeli kričati: „Hannibal ante portas!“ Kot najboljši odgovor na tako animoznost proti slovenskemu jeziku priporoča „Slovenski Narod“, naj se južna Štajarska odtrga od nemške. Nič ni bolj pametnega, ko to, če se pomisli, kako nemški Štajarec svojega slovenskega sodeželana zaničuje, ter zanj nima drugega priimka, ko „bindischer esel, bindischer tocker.“ Kranjska bo slovenske Šajarec z veseljem v svoje naročje sprejela kot brate, ne pa kot niže vrste ljudi, za kakoršne veljajo na Štajarskem. Če pa združenje slovenske Štajarske s Krapino ni mogoče, naj se štajarski rodoljubi domislijo, da je nekdanj obstajala samostojna **celjska grofija**, in bi lahko še danes samostojna deželica bila, kakor je goriška grofija samostojna in ima svoj deželni zbor.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 2. maja. Ne le slabo in čudno, ampak tudi sebi in drugim jako pogubno pot so si v najnovejšem času izvolili

kec; ti so bili namreč na one besede že prisegli. Nevolja in žalost ste se ga hudó prijeli, a sklenil je molčati v vasi o svojih nasprotnikih, ker se je bal, da bi razdražena vas ne planila po njih in ne bilo še več nesreče. Hotel je toraj mirno čakati konca, ker vendar tega ni mogel verjeti, da bi ga po pričanjih teh slabo znanih in očitno sovražnih ljudi mogli obsoditi. Zato si še zagovornika ni našel, češ, da pravica je pravica in mora obveljati sama po sebi.

Dan javne obravnave pride, v mesto se podá župnik s svojimi pričami. Juri, Miha in Roček pa so bili že odšli pred njim. Pred sodnijskim poslopjem se snidejo vsi, tam najdejo tudi dr. Zvitoviča, ki potegne zadnje tri na stran in jim hudo na srce govori, da le ne odnehati. „Far mora biti zaprt“ — jim pravi — „le tako govorite kakor do zdaj, pa bo.“ Ti so to obljubili in šli v sobo za priče, kjer jim je Petelin še rekel:

„Le pazite, kaj bote danes storili! Krive prisege se bojte, Bog se ne dá klicati na krivo pričanje.“

Ogovorjeni pa so se zarugali, odgovorili nič.

(Dalje prih.)

nekteri, ki mislijo po njej tako zvanim „starim“ cesto preskočiti. Nekaj časa sem so bile take „bližnjice“ že precéj prazne in čutiti je bilo, da se bomo že skoraj prijateljsko pozdravili in objeli ter skupaj po občni cesti potovali do zdravega napredka in res prave omike milega nam naroda slovenskega. Tako skupno potovanje bilo bi prijetniše, uspešniše in pa, kakor priprosti kmet pravi — „menj bi začiral!“ Skupaj na en voz bi si lahko hrano nakladali in pri tem po ceni in še enkrat boljše izhajali. Vsak lahko razume, da menim s tem naša dva politična časnika, ki imata zdaj oba vsak zá-se težavno trnjevo pot, enemu samemu pa bi se javljne godilo slabo! Že se je od mnogih odličnih in v tej reči odločilnih strani slišal prijetni glas zaželene edinosti — da bi se med „Narodom“ in „Slovencem“ napravil kompromis — se ve da zanesljiv kompromis! Zlasti od Bleiveisove 70tete svečanosti je žalostno nasprotje med nami čedalje bolj zginjevalo! Toda zadnja, vsled Matičnega zborovanja pričeta, prav iz bukove trte izvita borba nas je spet prepričala, da mnogi sicer dobro misleči gospodje kličejo: „pax, pax, ubi non est pax!“ Ti dobri gospodje so menili, ker ni bilo veliko dima več videti, da je ogenj že popolnoma pogasjen. Pa je bil le prikrit in ga je jela neka previhrastra burja spet podpihovati — prav mal á propos! — Menda bomo še nekaj časa morali „vsak pri svojem ostati,“ in daru, ki se nam je jel iz Dunaja obetati, se menda ne bomo utegnili skupno veseliti. Ti grda reč, ti!

Da je novi prepir le oskutno pogretje starih reči, to misleči domoljub lahko vsak na prvi pogled spregleda, in — *faute de mieux* — je že nekaj let ravno matična reč tisti „grešni oven“, ki ga nekteri tako radi — zlasti letos prav nerahlo — suvajo in otepavajo in ometavajo!

Pa pri tem je le grm — Matični odbor, ki je nedolžen — pretepan, zajec je drugje!

Le pogledjte si bolj od blizu Matičnega odbora ude — ali so vredni vaše tolike jeze?

O predsedniku je že davno sodba sklenjena; vsi ga imamo globoko v srcé zapisanega, kakor se spodobi, da hrani vsak dober otrok na prvem mestu v svojem srcu svojega — očeta! In ravno v „Narodovi“ stranki se je našlo spretno pero, ki hoče to, kar vsi čutimo na tihem, tudi širokemu svetu odkriti!

En podpredsednik nam je umrl — tedaj že božji sodbi pripadel! Drugi podpredsednik pa je imel neljubo priložnost brati v „Narodu“ svojo lastno hudo obsodbo, v kateri najde lahko marsikaj — le logike ne! Če smatrate tega gospoda za to mesto nesposobnega — kako je bilo mogoče, da ste vendar njegovemu umu in njegovemu peresu pripisovali tako krasen zagovor Matične stvari, kterega še do zdaj niste poskušali bistveno ovreči? In če boste ta v tej svoji obsodbi izrečeni princip še dalje obdržali, nam bo — moramo reči — novi obljubljeni prevrat na boljše za narodno reč malo koristil. Saj boste po tem poti morali sovražiti in zavreči vsacega, kateri do zdaj ni hotel ali pa ni mogel biti odločen Slovenec! Drugod ne delajo tako!

Kaj pa drugi odborniki Matični? Gospodarski odsek se je znal sam v občni skupščini tako izvrstno zagovarjati zoper vse napade, da mu je slednjič občni zbor zahvalo izrekel — zasluženó zahvalo za trudopolno brezplačno delovanje! In pri tem ni najljajše ravno popravljanje napak tiste stranke, ki si je pri lanskem občnem zboru od poslanca Kluna

za nje dovolj jasne dokaze izprosila. Literarnemu odseku pa tudi ne morete nikakoršne krivice dokazati. Kar se je skušalo oporekati, je gospod predsednik prav temeljito zavrnil. K temu bi hotel pristaviti še ta le opomin: oglejte si gospodje natančneje dotične može, saj niso tako čudni, kakor si mislite! Med njimi je največ c. kr. profesorjev in ljudskih učiteljev. Saj kar narodnost zadeva, se mora reči, da so cvet svojega stanu! Gospodje, vi ne veste in ne pomislite, kaj delate s svojimi prenatrženimi napadi! Po eni strani tolikrat tožite, da se učiteljstvo izneveruje narodu — in opravičena je gledé mnogih vašá tožba — a te, ki imajo še toliko poguma, da mu ostajajo zvesti in ravno vsled svoje zvestobe morda nimajo, kar bi v nasprotnem taboru že lahko imeli, — te pa napadate in jim napravljate tisto sitno stanje, da morajo na dve strani se boriti, če hočejo svojemu zvestemu domoljubju vstreči, ter pri vsem tem za narodno reč več storijo, kakor vi morete utajiti!

In konečno premislite tudi, da se izmed sedanjih odbornikov ni nobeden sam izvolil: ob času volitve c. kr. pošte ravno tako rade prevažvajo vaše volilne liste, kakor naše, in volilna posoda ima za vaše glase ravno tako lep prostor kakor za naše. Naj skaže Matica drugim zaupanje, če s temi ni zadovoljna, s kterimi vi niste!

Taki napadi škodujejo vam in nam! Žalostno je dovolj, da moram reči „vam in nam“, zakaj dokler bomo dvojni, bomo zmiraj majhni, zna biti še manjši nego smo zdaj! Stric.

Z Dunaja, 3. maja. (Naloga in sklep državnega zbora.) Državni zbor bo do binkošti težko dovršil svoje delo. Včeraj so se bili načelniki raznih klubov pri gosp. predsedniku zbrali in se pogovorili, da hočejo svojim tovarišem nasvetovati, naj ne govoré preveč in predolgo, pa nekteri so v tem oziru nepopoljšljivi in že danes je bilo zopet treba večkrat nasvetovati konec obravnave. Nekteri mislijo, da bosta ta teden budget pa finančna postava dovršena, pa če pojde tako naprej, kakor zdaj, ju bodedo komaj v prihodnjem tednu rešili, da se bodo od jutri naprej seje pričele že ob 10. uri dopoldne in bodo navadno trajale do štirih popoldne. Razun omenjenih predlogov imajo pred sklepom še na vrsto priti: Pogodba s Srbijo o železnicah, kupčijska pogodba z Nemčijo, vojaška taksa, brodarstvo po Labi, sladkorski davek, čigar povikšanje bode neki vladi donašalo vsako leto 2½ milijonov goldinarjev, gornjeavstrijske volitve pa postava o ponarejevanju vina, ktero je gosposka zbornica nekaj spremenila. Tudi volitve za delegacije, ki se bodo sošle na jesen (meseca septembra) bode zbor ponovil, da nihče ne bode v skrbi, ali imajo zadnjič voljeni poslanci oblast še enkrat zborovati ali ne. Ako omenjeni predlogi do binkoštné sobote ne bodo rešeni, bode že binkoštni torek prva seja po praznikih.

Levičarji se silno napenjajo, da bi se potrditev gornjeavstrijskih volitev odložila na jesen, ker so prepričani, da jim odleté pri tej priliki trije poslanci. Reč je namreč ta: V velikem posestvu gornje-avstrijskem je tudi vpisanih 42 hiš v Lincu, kterih lastniki pa vsi skupaj komaj 9 gld. zemljiškega davka plačujejo. Legitimacijski odsek pa trdi, in že Šmerling je bil neke pritožbe iz Štajarske, Koroške in Spodnje Avstrije rešil v tem smislu, da se k velikim zemljišnim posestnikom tisti ne smejo prištevati, ki nimajo nobenega zemljišča. Ker so omenjeni hišni posestniki razun 8 vsi liberalci, zgubi liberalna stranka pri novih volitvah večino, ki je znašala samo 12

glasov, in konservativna stranka ima pri velikem posestvu večino ne samo pri volitvah za državni, ampak tudi za deželni zbor, v kterem vsled tega zadobi celó dve tretjini večine. Lahko toraj umete, da nemški konservativni poslanci že komaj pričakujejo rešitve te za nje tolikanj važne zadeve. Kljub desnega središča je zaradi tega sklenil, da se mora volitev omenjenih velikih posestnikov še pred sklepom sedanje sesije rešiti, in da se morajo dotične obravnave vdeležiti vsi njegovi udje, da na ta način pokažejo svojo hvaležnost do poštenih konservativnih Nemcev, ki so glasovali za ravnopravnost slovanskih narodov in za vpeljavo njihovih jezikov v šolah in uradih. Tudi česki in poljski klub bosta glasovala s Hohenwartovim klubom, in prvi je bil danes poslal celó posebno deputacijo (gospode Rieger, Lobkovic in Meznik), da so se zahvalili nemškimi konservativnim udom Hohenwartovega kluba, ker so glasovali za česke resolucije. Dr. Rieger je pri tej priliki povdarjal, da on in njegovi tovariši svojim nemškim sodeželanom ne želé nobene škode in da hočejo z njimi ravnati po besedah svetopisemskih: „Kar nečeš, da se tebi zgodi, tudi nobenemu drugemu ne stori.“ Ob enem je obljubil, da bode česki klub enako krepko podpiral zahteve in želje, ki jih bode razodel klub desnega središča.

Tudi od Poljakov se je nadejati, da bodo soglasno ravnali z drugima kluboma in tako skoraj ni dvoma, da bodo gori omenjene volitve zavržene, kakor odsek nasvetuje.

Vlada je mislila državni zbor odložiti na jesen in potem sedanjo sesijo nadaljevati. Pa klub desnega središča je izrekel željo, da naj bi se ta sesija z dovršenjem gori omenjenih predlogov s prestolnim govorom sklenila in na jesen sklicala nova sesija. Levičarji so imeli skoz celih 6 let eno samo sesijo, kar pa nasprotuje postavi, ki zahteva, da naj se državni zbor vsako leto sklene. Res je, da gredo potem v koš vsi do zdaj zbornici izročeni pa še ne rešeni predlogi, pa nekteri so tako slabi, da boljše osode ne zaslužijo, kar je pa dobrih, se bodo na jesen vnovič zbornici predložili. Tudi delo odsekov, ki bi ga sicer na jesen nadaljevali, bi bilo potem zastoj, pa novi odseki bi reč tem hitreje rešili in obravnave pospešili, ker bi se pri njihovi volitvi na to gledalo, da bi ne imeli toliko udov, da bi pa ti tem bolj gotovo bili vedno na Dunaji in bi tem pridnejši in veselejši delali. Skušnja namreč je pokazala, da je bilo v odsekih preveč udov, ki so križem v prek govorili in obravnave s tem zadrževali. Tudi se bode med počitnicami v ministerstvu marsikaj spremenilo, in državni zbor bo v novi sesiji pokazal, kako se hoče prenovljenemu ministerstvu nasproti vesti. Ob enem bi bil slovesen s prestolnim govorom storjen sklep državnega zbora najboljši pripomoček, usta zamašiti levičarjem, ki trdijo, da dosedanji zbor ni nič storil, ker levičarji niso imeli večine.

Iz volilnega okraja trebanjskega, 4. maja. Volitev poslanca za deželni zbor kranjski namesto umrlega blagega grofa Barbota v kmetijskih občinah volilnega okraja Trebnje, Zatičina, Zužemberk, Mokronog, Litija in Radeče razpisana je že na 14. dan t. m.

Že zopet se bo treba podati v volilni boj in trdno se držati, da nas ne prehiti nasprotnik. Človek se res naveliča vednih volitev, ki stanejo dokaj truda, ko je večkrat iz prav daljnih krajev prihajati treba na volišče, kar jemlje čas in napravlja stroške, zraven pa tudi kolikor toliko razburi duhove. In če to velja o kterem, velja gotovo o našem tako raztre-

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.